



FOTOS: ARTHUR BLONK

De woonstraat met zicht op de noordwand

Meerderden zal het zo vergaan, wanneer zij komend uit het centrum van Groningen op weg zijn naar het noorden van de provincie, ter hoogte van het Industrierrein Damsterdiep, het hoofd naar links wenden en zich laten verleiden tot een 'uitstapje'. Daar waar nieuwe woningen gebouwd zijn: een eiland van helder, strakke, gele woningen. 152 huizen aan een straat vormen een wonder-schone buurt met een sfeer die aan mediterrane landen doet denken.

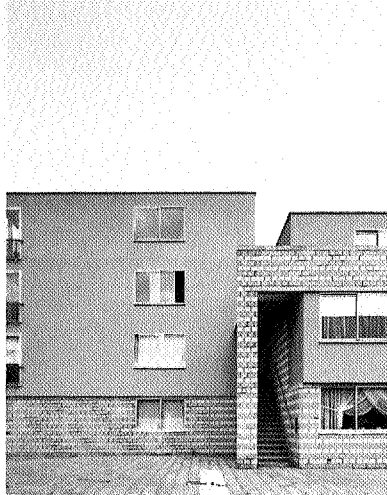
## E E N O P E N B A R I N G A A N H E T D A M S T E R D I E P

### Jola Meijer

Dit is het terrein van het voormalig Openbaar Slachthuis, waarvan de gemeente in 1982 bepaalde dat de vrijkomende grond bestemd zou worden voor sociale woningbouw. In 1984 werd de opdracht voor het ontwerp ervan gegeven, door een besloten prijsvraag uit te schrijven, waarbij vier architectenburo's in aanmerking kwamen. In 1989 is de uiteindelijke bouw gereed gekomen van in totaal 334 woningen. Aan de uitwerking van de opdracht werden door de opdrachtgeefster, de woningbouwvereniging Groningen, en de gemeente Groningen hoge

eisen gesteld ten aanzien van de stedenbouwkundige invulling en van de beeld- en gebruikskwaliteit. Het resultaat en dan met name de 182 woningen op het binnenterrein van de hand van de Amsterdamse architect Cees Nagelkerke, wordt gezien als een hoogtepunt in de naoorlogse sociale woningbouw. Cees Nagelkerke zag het ontwerp als een uitdaging omdat in de sociale woningbouw steeds meer naar creatieve oplossingen gezocht wordt binnen de geldende smalle marges. Dat hem dat gelukt is, komt in dit artikel aan de orde.

De kop van de gevel waar de trapopgang en de tot op de grond doorgezette balkonbalustrade samenkomen



#### Relatie wijk – stad

De woningen lijken zich in eerste instantie enorm te onderscheiden van hun omgeving. Ze vallen – helder en strak – op ten opzichte van de omringende wijk, het Oosterpark.

Bij nadere beschouwing is deze wijk evenwel één van de voornaamste inspiratiebronnen geweest. Het Oosterpark en later de Bloemenbuurt is in de twintiger jaren ontworpen door de toenmalige gemeente-architect S. J. Bouma. In 'Amsterdamsche School'-stijl zijn de woningen vorm gegeven. Duidelijke kenmerken zijn de verdeling van de gevel in een onder- en bovenbouw en nadrukkelijk vormgegeven elementen in hoeken en trapportalen. Naast deze zorgvuldige architectonische vormgeving valt de opbouw van de wijk op: lange straten onderbroken door pleinen. Deze structuur en vormgeving waren voor Nagelkerke zo overtuigend dat hij het binnengebied op eenzelfde manier opgebouwd heeft. In de uitgeschreven opdracht was al geformuleerd dat het nieuwe plan de Oosterparkwijk diende aan te vullen door: gestapelde bouw in drie tot vier lagen van het Groningse type '2 op 1', waarvan de woningen vanaf de straat ontsloten moesten worden. Ten tweede had het gesloten bouwblok de voorkeur.

#### Beeldkwaliteit

Cees Nagelkerke was als enig niet-Gronings bureau uitgenodigd vanwege zijn ontwerp voor een binnenstraat in het stadsvernieuwingsgebied 'Haarlemmerhouttuinen' in Amsterdam. Dit project werd als voorbeeld gezien waarin de helderheid in de architectuur en de bewoon-

baarheid in de straat opvielen. Ook op het Slachthuissterrein weet Nagelkerke dit ook te bereiken.

De straat: aan de noordzijde een lange ononderbroken gevelwand, aan de zuidzijde drie haakvormige bouwblokken met een plein en een straat als tussenruimte. De strook aan de noordzijde heeft twee accenten gekregen in de blokken van de vier bouwlagen. Eén markeert de overgang van de Oosterparkwijk met de binnenstraat en de ander accentueert in het midden een binnenplein.

De haakvormige bouwblokken met hun specifieke hoekoplossing en rechtopgaande wand refereren aan het gesloten bouwblok. De gevels kennen eenzelfde verdeling. De begane-grondverdieping bestaat uit gemetselde lagen witte en grijze betonsteen terwijl de bovenverdieping geel gestukt is. Deze horizontale opbouw wordt ritmisch onderbroken door de verticale stroken van de portieken. De simpele opbouw wordt nergens saai door de zorgvuldigheid in detaillering. Zo is de grijs/witte terrassteen toegepast omdat een stuclaag op de begane grond niet sterk genoeg is. Overal waar gelopen wordt zijn vervolgens deze metsellagen gebruikt; in de trapopgangen maar ook in de balustrade van de balkons in de noordstrook. Een skulpturaal effect wordt bereikt bij de uiteinden van de lange straat. Daar komen de extra toegevoegde trapopgangen samen met de doorgezette balustrade van de balkons.

Het stucwerk van de bovenverdiepingen is uiterst strak verwerkt. Hoeken zijn messcherp gevormd en de ramen liggen in het vlak voordat er geen neggen gebruikt worden.

In de haakvormige bouwblokken zijn de hoeken op een bijzondere manier opgelost. Niet massief

In het midden heeft de woonstraat een accent gekregen van een bebouwing die bestaat uit vier bouwlagen met aan de voorkant een plein



